

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської
сільської ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Самеах»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса – 2025

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 11 від 27 лютого 2025 року

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20-21 лютого 2025 року). Редколегія: І.А.Княжева,
Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова, О. А. Галіцан, І. О. Бартенєва,
О.П.Ноздрова, І.С.Артемєєва, П.П.Кинєва. Одеса: Університет
Ушинського, 2025. 225 с.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри
педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» Ірина Анатоліївна
Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка кафедри мовної
підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ
Євгенія Василівна Тягнирядно

Відповідальні редактори: кандидати педагогічних наук,
доценти, доценти кафедри педагогіки Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д.Ушинського» Оксана Павлівна Ноздрова, Ірина Олександрівна
Бартенєва

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

© Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2025

© Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області, 2025

© Одеський приватний заклад освіти «Тіква—Op Sameax», 2025

10. Т.В. Прокопенко Реалізація Стратегії збереження здоров'я підлітків в рамках проєкту «Психічне здоров'я - запорука гармонійного розвитку» в Нерубайському академічному ліцеї №1	74
11. Г.В.Рудоманенко Реалізація освітнього проєкту «Наші діти - майбутнє нашої держави» у початковій школі.....	84
12. Я.О. Ніколаєва Інноваційна діяльність педагога на уроках іноземної мови в умовах інклюзивного освітнього середовища.....	93

СЕКЦІЯ: РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

13. І.А. Княжева, Ю.Є.Крижановська Діяльнісний підхід до формування у дітей дошкільного віку ціннісного ставлення до явищ суспільного життя.....	101
14.І.С.Артемьєва Професійна готовність майбутніх педагогів до здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії: сутність феномену.....	107
15. О.П. Ноздрова, К.В.Ноздрова Правова пропаганда як основна сучасна форма правового виховання в умовах інформаційного розвитку українського суспільства.....	113
16. О.П.Ноздрова, Б.Ю.Шевченко Креативність як драйвер особистісної і професійної успішності майбутнього педагога.....	122
17. О.П.Ноздрова, О.В.Олещук Інновації у сучасній освіті – використання кейс-методів на уроках англійської мови.....	127
18. О.П. Ноздрова, В.В. Александрова Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови.....	133
19 О.П.Ноздрова, В.П.Бойко Застосування ігрових технологій навчання для розвитку зв'язного мовлення учнів початкової школи з мовленнєвим порушенням.....	138
20. Г.С. Прокопенко Інноваційні технології на уроках англійської мови як засіб оптимізації навчального	

Артемьєва Інна Сергіївна,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет ім.К.Д.Ушинського»*

ПРОФЕСІЙНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ДО ЗДІЙСНЕННЯ СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ

Вступ. Реалії ХХІ століття та відповідні тенденції розвитку як в Україні, так і за кордоном, змушують по-новому осмислити поняття професійної готовності педагога, яка формується під час здобуття вищої освіти. Йдеться не лише про необхідність опанування сучасних педагогічних та інформаційних технологій. Важливо, щоб сучасний учитель умів вибудовувати особливі відносини з учнями, які в наукових дослідженнях визначаються як суб'єкт-суб'єктні. У зв'язку з цим змінюється розуміння ролі учасників освітнього процесу – як педагогів, так і учнів – та їхньої суб'єктності, яка проявляється в різних ситуаціях, що вимагають творчих і відповідальних рішень. Суб'єктність учнів у цьому контексті розглядається як їхня здатність самостійно проєктувати індивідуальні освітні траєкторії, що сприяють повному розкриттю творчого потенціалу та досягненню соціального успіху (за О.Галян [2], І.Кирильчук [3] та ін.). Суб'єктність сучасного педагога передусім виявляється в його професійній здатності підтримувати й спрямовувати самостійну діяльність учнів, сприяючи її розвитку та відкриваючи перед ними нові можливості для творчого пізнання світу (за О.Матвієнко [5], М.Скрипник [6] та ін.). Професійна роль педагога в суб'єкт-суб'єктній взаємодії з учнями часто описується терміном «тьютор». У науковій літературі тьютор – це фахівець, який супроводжує дитину в освітньому процесі, допомагаючи вибудовувати індивідуальну траєкторію навчання. Він

враховує інтереси, здібності, можливості та бажання учня, а також особливості його здоров'я, сприяючи ефективному засвоєнню знань (за О.Степаненко [7], І.Цюпак [9] та ін.).

Водночас ці нові підходи ще недостатньо відображені в існуючих методах професійної підготовки майбутніх педагогів. Досі не визначено загальних закономірностей формування їхньої готовності до здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в межах індивідуальних освітніх траєкторій, а також ефективних шляхів розвитку цієї готовності в системі професійної освіти. Тому першим кроком у розв'язанні цієї проблеми має стати уточнення самого поняття професійної готовності майбутнього педагога до такої взаємодії та визначення її структурних компонентів.

Виклад основного матеріалу. На основі аналізу низки досліджень (Ю.Блудова [1], О.Ліннік [4], А.Хоменко [8] та ін.) *професійну готовність майбутнього педагога до здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями* розглядаємо як інтегративну особистісну якість, що надає змогу будувати діалог із дитиною під час спільного розв'язання творчих завдань. На нашу думку, ця готовність містить мотиваційно-настановний, інтенсіональний та операційний компоненти, єдність яких дозволяє педагогу займати особистісно-зорієнтовану позицію та виступати посередником між учнем, суспільством і культурою.

Проаналізуємо змістові характеристики професійної готовності педагога до здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями.

Спершу проаналізуємо есанс *мотиваційно-настановного компонента* цієї готовності. У сучасній школі питання мотивації творчої діяльності педагога є вкрай актуальним. Однак навіть високий рівень внутрішньої мотивації до професійно-педагогічної діяльності не гарантує готовності вчителя до побудови суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями. Виявлення учнями власної суб'єктності в освітньому процесі педагог може оцінювати з точки зору суспільної значущості

та корисності їхніх досягнень. Водночас справжня готовність учителя до здійснення таких взаємодій має ґрунтуватися на глибоких змістовних мотивах, що передбачають сприйняття й визнання суб'єктності дитини на ціннісному рівні. Їхню основу мають становити уявлення педагога про індивідуальність дитини, розвиток якої можливий лише через досвід самореалізації в різних сферах соціально значущої діяльності. Мотивація вчителя полягає в пошуку шляхів розкриття кожною дитиною своєї унікальності. У цьому контексті майбутній педагог має сприймати події шкільного життя як невід'ємну частину реального процесу інтеграції учнів у суспільство у всьому його розмаїтті. Під час здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії педагог має ставити перед собою мету – створити умови, які допоможуть дитині розкрити та реалізувати свій творчий потенціал. Така взаємодія повинна стати для учнів можливістю дослідити власні здібності, прагнення та випробувати себе в різних видах навчальної та трудової діяльності. Відтак, мотиваційна готовність педагога до здійснення таких взаємодій полягає не лише в передачі готових знань, а й у спільному з учнями пошуку, експериментуванні та практичному застосуванні їхніх навичок у різних сферах. Ба більше, ця готовність має містити прагнення моделювати не лише позитивний досвід взаємодії з культурою та суспільством, а й супроводжувати учнів у переживанні неминучих криз – моментів, коли зіткнення з реальністю виявляє розрив між її вимогами та внутрішнім «Я» дитини. У цьому сенсі мотиваційно-настановна професійна готовність педагога до здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями відіграє ключову роль у врівноваженні як позитивних, так і негативних наслідків самотійного пізнання. Вчитель має бути готовий допомогти дитині сприймати невдачі не як ознаку її невідповідності вимогам освітнього процесу, а як можливість для подальшого розвитку, виступаючи своєрідним орієнтиром, що спрямовує учня до пошуку нових шляхів.

Інтенціональний компонент професійної готовності майбутнього педагога до здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями містить спектор компетентностей, які дозволяють йому організовувати різноманітні творчі спроби для учнів, враховуючи їхні інтереси та здібності, а також сприяючи розподілу відповідальності за отримані результати. У цьому контексті можна виокремити дві основні групи таких компетентностей.

Перша група охоплює компетентності, необхідні для будь-якої діяльності суб'єкта. Їхній склад визначається уявленнями про універсальність завдань, які постають перед суб'єктом у процесі професійної діяльності. До цього рівня компетентностей належать шість ключових аспектів, що впливають із того, що особистість, розв'язуючи будь-яке життєве завдання у взаємодії із суспільством: опановує знання про сутність завдання, можливі способи його вирішення, а також про об'єкт, який потребує вивчення та трансформації; вступає у правові відносини з іншими людьми та державою; збирає, аналізує та осмислює інформацію про різні аспекти об'єкта, який підлягає зміні; взаємодіє з партнерами, клієнтами та іншими учасниками процесу; виконує різні соціальні ролі; свідомо або несвідомо змінює себе для розширення власних творчих можливостей.

Друга група компетентностей, що проявляється в процесі здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями, сформована з урахуванням особливостей такої взаємодії. Її провідна мета – наблизити учнів до ситуацій, які сприяють їхньому особистісному та професійному самовизначенню.

До цієї групи компетентностей належать: здатність учителя аналізувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію як процес особистісного та професійного розвитку учнів, виявляючи та осмислюючи розриви між їхніми майбутніми потребами та наявними можливостями для їх реалізації; вміння формулювати цілі, що відповідають зоні найближчого розвитку учнів, зокрема у виборі та освоєнні майбутньої

професії, а також організовувати спільну діяльність для їх досягнення; навички планування роботи, спрямованої на вирішення проблемних завдань разом з учнями, із залученням необхідних освітніх та інформаційних ресурсів; здатність мотивувати учнів до пошуку та освоєння нових підходів до розв'язання творчих завдань, виходячи за межі вже наявних засобів; уміння оцінювати досягнуті результати, співвідносячи їх із соціальними умовами та особливостями розвитку кожного учня.

I, нарешті, третій – *операційний* – компонент професійної готовності майбутнього педагога до здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями стосується розвитку його регулятивних умінь, що забезпечують підтримку загальної динаміки та ефективності спільної творчої діяльності. Важливо враховувати специфіку цієї взаємодії, зокрема її залежність від вікових особливостей учнів. У нашому випадку це означає, що завдання педагога в умовах суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями полягає в спільному формуванні внутрішнього ігрового плану цієї взаємодії. Саме це визначає їх педагогічну ефективність і сприяє набуттю учнями соціального досвіду через використання характерних для дитячого віку засобів, зокрема творчої уяви. Готовність майбутнього педагога до проєктування таких ситуацій ґрунтується на взаємозв'язку мотиваційно-настановного та інтенціонального компонентів його професійної підготовки до здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями. Таким чином, операційний компонент досліджуваної готовності передбачає як розподіл і виконання різних соціальних ролей відповідно до творчих завдань, так і формування внутрішнього уявного плану соціальної взаємодії з учнями.

Висновки. Професійна готовність майбутнього педагога до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями, сформована таким чином, надає йому змогу організовувати спільну діяльність як творчий процес, наповнений значущими подіями. Кожне спільно вирішене творче завдання має стати важливою

подією в житті учнів, допомагаючи їм переосмислити своє ставлення до реальності, відображеної в цьому завданні. Ця готовність проявляється в здатності й прагненні педагога оцінювати власний професійний досвід через розуміння змін, що відбуваються в особистісному розвитку учнів, і водночас у глибшому пізнанні себе як суб'єкта педагогічної діяльності. Загалом, така готовність є важливою умовою формування педагога як «посередника» між дитиною, суспільством і культурою.

Література

1. Блудова Ю. О., Єдименченко Ю. М. Підготовка майбутніх вчителів до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з дітьми молодшого шкільного віку. URL: http://repository.khpa.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/302/1/Bludo_tz23.pdf (дата звернення: 17.02.2025).

2. Галян О. І. Моніторинг суб'єктності школяра засобом психолого-педагогічної характеристики: історико-педагогічний аспект. *Педагогічні науки*. 2016. Т.1, № 69. С. 12–17.

3. Кирильчук І. В. Особливості формування суб'єктності учня в підлітковому віці. *Наука і освіта*. 2016. № 5. С. 184–188.

4. Ліннік О. О. Підготовка майбутніх учителів до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями. *Педагогічні науки*. 2014. № 4(1). С. 70–75.

5. Матвієнко О.В. Суб'єктність учителя початкової школи як умова реалізації педагогічного співробітництва. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/31695/Matviienko_99-105.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 17.02.2025).

6. Скрипник М. Нова українська школа: питання суб'єктності. *Післядипломна освіта в Україні*. 2017. № 2. С. 12–17.

7. Степаненко О. О. Обґрунтування поняття «тьютор» у освітньо-дослідницькому просторі. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. 138. С. 198–204.

8. Хоменко А. Підготовка майбутнього вчителя до формування суб'єкт-суб'єктних виховуючих відносин з учнями. *Педагогічні науки*. 2021. № 78. С. 140–146.

9. Цюпак І. М. Тьюторство: сутність і особливості реалізації в дошкільній освіті. *Формування професійної компетентності кадрового потенціалу дошкільної та початкової освіти у системі трансформаційних процесів : колективна монографія / за ред. Л. Є. Петухової*. Херсон: Видавництво ХНТУ, 2018. С. 180–194.

Ноздрова Оксана Павлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Ноздрова Катерина Віталіївна,
студентка магістратури ЦЗДН факультету ЦГЮ Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВА ПРОПАГАНДА ЯК ОСНОВНА СУЧАСНА ФОРМА ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Вступ. У дослідженні ми хочемо зазначити, що правова політика у сфері правового виховання - це діяльність держави і громадянського суспільства з формування правосвідомості та правової культури в межах освітньо-виховного процесу, що проводиться на основі комплексу правових знань та освітніх технологій. Виховна діяльність є головним засобом забезпечення толерантності в суспільстві. За допомогою

Наукове видання

**МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Одеса, 20-21 лютого 2025 року

Редколегія: І.А.Княжева, Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова,
О. А. Галіцан, І.О. Бартенєва, О.П.Ноздрова, І.С.Артемьєва,
П.П.Кинєва.

Віддруковано з оригінал-макету
Підп. до друку 03.03.2025. Формат 60 \90\16
Папір офсетний. Друк різнографічний. Обсяг вид. арк. 1,5
Тираж 100 прим. Зак. №194
Віддруковано в копіривальному центрі «Магістр»
м.Одеса, вул.Мечнікова,36, тел. +38(063)890-82-36
Свідоцтво про реєстрацію №2670316784 від 30.12.2022 р.